

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	--------------------------------	---	-----------------------------------	--

Közgyűlés előtt.

Baja, 1909. november 4.

Holnap, pénteken délután 3 órakor benépesül a városi székház közgyűlési terme. Őszi közgyűlésre jönnek össze a városatyák, hogy határozzanak a város ügyes-bajos dolgaiban.

A napirendre kerülő tárgysorozat ezúttal nem áll sok pontból. Mindössze 21 tárgy és egy-két póttárgyról van szó. Nagyon helyes ez. Így legalább több idő jut a tárgysorozat legfontosabb, legnagyobb horderejű pontjával, a város jövő évi költségelőirányzatával foglalkozni.

Mert ez nem csak megérdemli, de a város adófizető polgárságának az érdekeiben egyenesen megköveteli, hogy vele behatóan, kimerítően foglalkozzanak. Mert hát akarhogy is vesszük a dolgot, a költségvetés — zsebkérdése a város minden egyes lakójának. Itt dől el, hogy ki mennyi terhet visel a jövő esztendőre. A város háztartásának előirányzatában kell megtalálnunk azokat az alapokat, amelyekre helyezni kívánjuk a jövő fejlődés pilléreit. De hol vannak azok az alapok, ahova elhelyezhetnők ezeket? Bármennyire forgatjuk, akár mennyire is tanulmányozzuk azt a számengeteget tartalmazó kék füzetet: ezt nem vagyunk képesek felfedezni.

Pedig lelkiismeretesen áttanulmányoztuk az előirányzatot. Alig itt-ott csillan meg egy vékony sugara a reményre jogosító adatnak.

Évek óta kísérjük figyelemmel a költségvetést. Soha sem látunk egy szemernyi reményt a haladás kilátására. Semmi új, semmi kilátás a fejlődésre.

Merev stagnálás az egész vonalon. Minden tételben régi ismerősre bukkanunk. Sablónszerűen a 3 évi átlag szolgálat kiinduló pontul az előirányzat megállapításánál.

Igen, ha pénzünk volna. De itt is akadályokba ütközünk.

Sok mindenre volna még szükségünk. Csakhogy, ha mindez kielégítést nyerne, elviselhetetlen teher hárulna a városra. Kevés öröm, kevés remény fűződik hát a jövő esztendei háztartási előirányzathoz.



Anyagi érdekeink.

Baja, 1909. november 4.

Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy ipar és kereskedelmi téren a megye minden városa tulszárnyal bennünket. Miért? Ezt könnyű lesz megállapítani. A városok ipara és kereskedelme azért oly élénk és virágzó, mivel a városok áldozatkészséggel, a sok munkanélküli munkás foglalkoztatása érdekében is — gyárak és intézmények létesítésével, kedvezmények adásával megkönnyítik. Ne hanyagoljuk el az ipar és kereskedelem istápolását, pártfogását. Nagyon szépen megférhet egymás mellett a merkantil és agrár érdek. Egyik a másiktól függ. Mi tette az európai kulturáلامokat nagygyá és hatalmassá? Kifejlett, virágzó kereskedelme, gyáripara!

Örökös panasz Baján piacunk rendezetlensége, a közvetítő kereskedelem tultengése, kofák garázdálkodása, melynek folytán az élelmiszerek mesterségesen felhajtának. A panasz, sajnos alapos. Orvoslást nem adhat a hatóság. Baja város 20.000 lakossága olcsóbb élelmi piacot kér a népnek! Tegyük valamit az élelmiszer-uzsora megszüntetéseért a polgárság anyagi és közéleti fellendüléseért. Nem kell itt sokat anketten. Erős kézzel kell e fontos megélhetési kérdést megoldani.

Általánosan elismert dolog, hogy egy európai államban sem tobzódik, dühöng úgy a kereskedelmi kartell, mint nálunk Magyarországon. Alig van már egy kereskedelmi cikk, mely kartellirozva nem volna. Ép most tanácskozik az osztrák képviselőház az élelmiszer drágaság és kartellek megszüntetésének módzatairól. A kartellek az egész világon okozták a szertelen drágaságot, a kartellek és az élelmiszer uzsora az okai az ipari sztrájkoknak és nem megfordítva, mint a gyárosok állítják. —

Szüntessék meg szigorú törvénnyel a kartelleket, rögtön meg fognak szünni a sztrájkok is!

A kartellek ellen szigorú törvényt kell hozni. Baja város törvényhatósága irjon fel emiatt a képviselőházhoz, s küldje meg e feliratát pártolás végett az összes törvényhatóságoknak. Erős a hitünk, hogy a normális politikai állapotok visszaálltával — e feliratot az egész ország örömmel fogja elfogadni és hozzácsatlakozni.

A helyi ipart a városi tanács nagyobb pártolásba részesítse, nehogy oly abnormális állapotok — mely szerint idegen iparosoknak adjuk a városi munkákat a helybeliek mellőzésével — rendszerre váljanak. A város belső adminisztrációjára, a költségvetés keretében, majd a jövőben rátérünk.

Minden út Rómába vezet. Válasszuk a rövidebbet. Melyik a rövidebb, a bizottság és a városi tanács bölcseségére bizzuk!

Az osztrák cigarettapapír ellen.

Rendelet a zombori pénzügyigazgatósághoz.

A pénzügyminiszter a napokban egy rendkívül érdekes és nagy horderejű rendeletet küldött a zombori pénzügyigazgatósághoz. A rendelet, amely csak néhány hónap múlva lép érvénybe, könnyíteni lesz hivatva egy néhány magyar gyáros nehéz helyzetén, akik az ausztriai gyárosok versenyzése folytán alig voltak képesek reuzálni. A rendeletben a miniszter felhívja a pénzügyigazgatóságot, hogy utasítsa közegeit, hogy azok járják sorra a trafikjoggal bíró üzleteket és az ott található osztrák szivarkahüvelyekről és cigarettapapírokról készítsenek pontos statisztikát. Továbbá figyelmeztessék a dohányárusokat arra, hogy *ezentúl az osztrák gyártmányú mindennemű szivarkapapírok árusítása tilos.* Ez az utóbbi mondat úgy értelmezendő, hogy a mostani készlet kiárusítása után az osztrák árukból új szállítmányt hozatni nem szabad. Ha valamelyik trafikos a miniszter eme rendeletét nem respektálná, úgy az illetőtől a trafikjogot megvonják.

Mindenesetre üdvös rendelet és nem tartjuk érdektelenné felemlíteni, hogy mi indította a pénzügyminisztert ennek a rendeletnek kibocsátására.

Hivatalos statisztika van arról, hogy Magyarországon évenként több mint 20 millió korona értékű cigarettahüvelyt és papíroszt importálnak. Ebben még nem foglaltatik benne a többi külföldi cégek gyártmányai, amelyek-

ból szintén néhány millió korona értékűt szállítanak hozzánk.

Nemrégiben a magyar cigaretta-hüvelygyárosok küldöttségileg tisztelegtek a pénzügyminiszternél. Elpanaszolták nehéz sorsukat és bajukra orvoslást kértek. Ennek a folyamánya ez a rendelet. Lesznek egyesek, akik ebben a szabad kereskedelem meggátolását látják, de ha kezükbe vesznek ceruzát és számolni fognak, rövidesen rá jönnek arra, hogy milyen nagy szükség volt erre a rendeletre. Hiszen pénzről, milliokról van benne szó, amely itt marad az országban.

A pénzügyigazgatóság a rendeletet átküldötte a bajai pénzügyőrséghez, amely már hozzálátott a dohánytőzsdékben található osztrák gyártmányú papirok felvételéhez.

Mint értesülünk, a miniszter eme rendeletét egy újabb rendelet fogja követni, amely az osztrák gyártmányú pipákra, pipaszárakra és egyéb dohányzási cikkekre mondja ki a szentenciát.

Telefonhírek.

Budapest, 1909. november 4.

A szabadkai bünper. A Haverda-ügy tárgyalása.

— Klein Pál Lipót kihallgatása. —

Az országos szenzációt keltett szabadkai bünper tárgyalását ma folytatták és ma már áttértek a tanúk kihallgatására is.

Délelőtti kilenc órakor nyitotta meg Salánky elnök a tárgyalást.

Pleszkovics Lukács védő a tárgyalás megkezdésekor előterjesztéssel él.

Ezután folytatta a bíróság azon leveleknek a felolvasását, amelyeket Vojtha és Haverda Mariska a börtönben egymás között váltottak.

A levelek olvasása közben izgalmas jelenet játszódott le:

Jánossy Aladár magából kikelve felugrik a vádlottak padjáról és torkaszabadtából ordít:

— Az ügyész hazudott.

Ezért az elnök Jánossyt rendbirsággal sújtja.

Elnök: Mondja Vojtha, féltékeny volt magára Jánossy?

— Vojha. Azt hiszem, nem.

Következett Bartha Antal dr. és Vaály Dezső dr. törvényszéki orvosok kihallgatása.

Deák Lajosné, a gyilkosság egyik szemtanúja elmondja, hogy tudta, hogy Haverda Boldizsárné rossz viszonyban volt a leányával, de annak okát soha sem hallotta.

A gyilkosságról ezeket mondja:

— Amint az uton mentünk, a kanya-

ruhatnál szemben állott velünk egy férfi, aki revolvért szegzett felénk és elstötötte, aztán futásnak eredt. Én kérdeztem Haverdánétól, hogy történt-e valami baja, mire ő azt mondta, hogy meglöttek. Hazavittük, de már utközben meghalt.

Deák Olga hasonlóképpen vall.

Klein Pál Lipót: Haverda Mariskával négy évvel ezelőtt ismerkedett meg, amikor a bankjának ajánlották, hogy az örökségével szemben biztosítanak Haverda Mariskának évi járadékot.

Elmondja, hogy Vojthát nem is ismerete, Jánossyval csak néhányszor találkozott. Arról mitsem tudott, hogy Jánossy szerelmes Mariskába, (Jánossy ezt megcáfolja) tagadja, hogy ő alibi tanut akart volna szerezni. Haverda Boldizsárné meggyilkolásáról Braun Henrik szabadkai ujságíró adott neki telefon-értesítést.

Biró Ármin, Klein titkára, semmi újat nem tud mondani.

Denneberg Henrik pénzügynök elmondja, hogy ő véletlenül találkozott Budapesten Mariskával és együtt indultak automobilon Szabadkára.

A tárgyalást délután folytatták.

A politikai helyzet.

Nincsen határozott döntés.

A függetlenségi párt egyik alelnöke ma egy ujságíró előtt kijelentette, hogy mai minisztertanácstól sem lehet döntő fordulatot várni. Konkrét változás semmi irányban nincs és nem is lehet. A helyzet változatlan sulyos. A válság kulcsa ma Justh Gyula kezében van és annak makói beszámolója után lehet csak fordulatot várni.

Andrássy Gyula belügyminiszter ma délutáni 1 órakor Budapestre érkezett, hogy a minisztertanácson részt vegyen.

Justh Gyula ma több függetlenségi párti képviselővel tanácskozott a makói beszámolórol.

Ujabb kasszafúrás.

Budapesten az elmúlt éjszaka ismét nagyobb szabású kasszafúrás történt. Egy üzletben kirabolták a Wertheim-szekrényt.

A megkínzott postaszolga.

A megkínzott Him a Sámuel postaszolga ügyéken befejezték a vizsgálatot és megállapították, hogy 2 próba-detektív kötözte és kinezta meg. Feljelentették őket az ügyészségnél.

NAPIHIREK.

Hány lakás van Baján?

Most fejezték be a városban a házadó-kataszter felvételét. Ez a nagyszabású munka heteken át foglalkoztatta a város több tisztviselőjét akik a kataszteri felvétel után beterveztették a városi adóhivatalhoz.

Ezek szerint megállapították, hogy Baján 3213 lakóház van. A városban az adóköteles szobák száma 9919, adóköteles üzleti bolt-helyiség 607 és adóköteles mellékhelyiség 15,649 van.

Ideiglenes adómentességet élvez 473 szoba, 24 üzlethelyiség és 441 mellékhelyiség.

Állandóan adómentességet élvez 951 szoba, (jobbára városi, állami és közhivatali helyiségek) és 1000 mellékhelyiség.

Van tehát Baján összesen 11,343 szoba, 631 bolthelyiség és 17,090 mellékhelyiség.

Adózás. A mult hóban állami adók a következőkép folytak be:

	1909. okt. hóban	1908. okt. hóban.
Egyenesadó	18305.54	58702.64
Hadmentességi	31902	483.89
Bélyeg és jogill.	12221.64	8460.70
Tanítói nyugdíj	539.76	163.33
Orsz. betegápolási pótadó	858.73	1554.74

Ez évben január 1-től október 31-ig egyenes állami adóban 32542 kor. 02 fillérrel több.

A közigazgatási bizottság holnap, pénteken délelőtti kilenc órakor tartja november havi rendes ülését, amelyen az előadók fognak referálni.

Vendéglő a vonatkertben. Koósz István bajai vendéglős kérvényt nyújtott be a városhoz és azt kérte, hogy engedjék neki meg, hogy a vonatkertben vendéglőt építhessen. A kérvénnyel a holnapi közgyűlés foglalkozik.

Vasuti karambol. Tegnap d. u. 3 órakor Beocsinba induló személyvonatba Péterváradon túl a hid alatti mély bevágásnál a földről jövő hajtány beleszaladt. A hajtány izzépporrá zúzódott, a hajtók közül Borbély Sándor újvidéki munkás meghalt, Fodor Mihály könnyebben megsérült, a többiek pedig idejében leugrottak. Forog-e fenn mulasztás és kit terhel, ez iránt folyik vizsgálat.

Apatin világitása. Apatin Bácsme gyének ez a virágzó nagyközsége kitartóan megy a haladás útján. Most azt határozta a község előljárósága, hogy az utcákat és köztereket villanynyal világitja.

Megszökött elmebeteg. Egy beteges kinezésű, sápadt, sovány asszony jött ma Bajára a Szabadkai vonattal. Egy szabadkai rendőr volt a kísérelője. A szerencsétlen asszony tegnap jelentkezett a szabadkai rendőrkapitányságnál és előadta, hogy a bajai közkörházból szökött meg. Kérte, hogy kíséreljék vissza a bajai közkörházba. A szabadkai rendőrség teljesítette a beteg asszony kivánságát.

Rum és likőrök készítése házilag. 100—200 percent megtakarítás. 50 fillér egy adag legfinomabb rum-kivonat, vagy likőr-kivonat bármelyike. Használati utasítások és prospektusok ingyen bárki-nek díjtalanul rendelkezésére állanak. Kapható egyedül Gyarmati Emil gyógy-szertárában Baján.



Az állandóan melegítő

„METEOR“

KÁLYHÁK

a legjobbak és leg-tökéletesebbek.

Kevés fűtőanyag, nagy fűtőképesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerű, mint diszesebb kivitelben!

Éddig 500.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.

— Óvakodjanak tehát az értéktelen utánzattól! —

Eredeti „METEOR“ kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula kereskedésében kaphatók.



A közönség köréből.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Most zajlott le a temetőben a halottak napja — mert igazán zajlott — s mivel újszólván az egész város künnjárt a temetőben az előestén, nem lesz érdektelen pár szóval az ott tapasztaltakról megemlékezni.

Azért igen kérem Szerkesztő urat, szíveskedjék soraimat b. lapjában közzétenni, annál is inkább, mert lehetséges, hogy az érdekeltek is elolvassák és tudomásul veszik.

Nagyon sokat lehetne beszélni a mi temetőinkről, az ott tapasztalt hiányokról és rendtelenségről, de ez alkalommal csak egy dologról akarok megemlékezni, olyanról, amit nagyon kevesen tudnak.

Hallottam már több vidéki embertől, akik a bajai temetőben megfordultak, hogy még sehol sem tapasztalták, hogy annyi fű és gaz legyen egy temetőben, mint nálunk. Különben ezt mi bajaiak is tapasztalhattuk.

Halottak napján én is, mint annyi sok más, kinn járkáltam a temetőben. Nekem is szem szűrt az a sok gaz. Megkérdeztem a temetőrt, hogy miért nem tisztogatnak jobban, hisz szégyen-nyalázat az a sok bógáncs, csallán, s mit tudom én még micsoda istenadta növény, ami belepi a temető utjait. Kérdőzködéseimre olyan feleletet kaptam, amelynek hallatára szinte elpirultam, mert igazán szégyenlem magam — a temető gondnoka helyett.

Ugyanis a temetőör azt válaszolta, hogy néki azt a gazt nem szabad kipusztítani, mert az egész Rókus-temető tiz forintért ki van adva bérbe — kaszálónak.

Mit szól hozzá kedves Szerkesztő úr? A Szt. Rókus-temető kaszálónak van kiadva évi 20 korona bérösszegért! Hát nem szégyenletes dolog ez?!

Nem hogy a temető gondnoka áldozna a temető tisztogatására, hanem még kiadja kaszálónak a megszentelt helyet, s ott nő a gaz egész éven át, míg a bérlőnek nem tetszik lekaszálni.

Azon a húsz korona jövedelmen nem lehet istenáldás, de ne is legyen!

E sorokat a gondnok úr figyelmébe ajánlva vagyok a tekintetes Szerkesztő úrnak hive

P—y.

Szerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL
könyvkereskedésében.
Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.



Első rendű kor.

Porosz szalon kőszén 4.

Első rendű

Bécsi gázgyári diókoks 4-60

Első rendű

Porosz gázgyári koks 4-60

BRIKETT

egy kilós nagyságban 3 kor.

Viszonteladónak
10% engedmény.

10 mm. vételénél
házhoz szállitva.

Littauer Mihály

BAJA,

Szt-Antal-u 22.

Magyar királyi államvasutak
364586./909. szám.

A magyar királyi államvasutak

téli menetrendje 1909—1910-re.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A kaposvár—barcsi vonalon. Barcsról a jelenleg éjjel 3 óra 50 perckor induló vegyesvonalat később azaz csak 4 óra 13 perckor indítatik és Kaposvárra reggel 7 óra 33 perckor érkezik, minek folytán e vonat a Gyékényes felé közlekedő személyszállító gyorstehervonathoz nem Kaposváron, hanem Kaposmérőn talál csatlakozást.

Kaposvár és Kadarkút között oda és vissza egy új vegyesvonalpár helyeztetik naponta forgalomba.

Az új vonat Kaposvárról csatlakozással Budapest és Siófok felől, délelőtt 11 óra 58 perckor indul Kaposmérőn csatlakozást nyer Fiume felől és Kadarkútra délután 1 óra 15 perckor érkezik.

Az ellenirányban az új vonat Kadarkútról délután 1 óra 35 perckor indul és Kaposvárra délután 2 óra 44 perckor érkezik, hol csatlakozást talál Fiume, Siófok, Fonyód és Szigetvár felé.

A dugoseló—novskai vonalon. A Novskáról este Dugoselóra induló személyszállító tehervonat megszüntetettik.

A banovajaruga—pakraci vonalon. A Banovajarugáról délelőtt 8 óra 31 perckor Pakracra induló és az innen este 7 óra 41 perckor Banovajarugára érkező személyvonatok forgalma megszüntetettik.

A pozsony-újváros—szombathelyi vonalon. Pozsony-Ujvárostól Ligetfalui munkaszünetes napok kivételével naponta egy új vonat helyeztetik forgalomba. E vonat Pozsony-Ujvárosból reggel 8 órakor indul.

Az adony—pusztaszabolcs—tapolcai vonalon. A Budapestről délután 3 óra 50 perckor Tapolca felé induló és a Tapolca felől délelőtt 9 óra 55 perckor Budapestre érkező gyorsvonatok Balatonarácson és Aszód-Tihanyon rendszeren megállitnak.

Budapest, 1909. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

Naptárelárusítókat

keres

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedése Baján.

Nős, kiscsaládu

kertmunkás

évi fizetéssel kerestetik, bővebbet Haynald-utca 38. sz.

Szabott árak.

Elegáns URAK és HÖLGYEK
ma már kizárólag

Kobrak-cipőt

hordanak,

amelyben a járás biztos és kényelmes.

Kapható:

LÁZÁR SÁMUEL

lát- és kötszerésznél

BAJA.

Elegáns fazon.

Kiváló minőség.

Biztos járás.

Jég kapható

kilónként 3 krajcárért

Preimayer Pál

kaszinó-vendéglősnél.

MEGJELENT MÁR

a

Kincses Kalendárium

1910. évre.

Ára 2 korona.

Kapható: IFJ. WAGNER ANTAL

::: könyvkereskedésében Baján. :::

HASZNÁLJON

SZENABELLA

glicerin crème toilette papírt!

Savmentes, igen simulékony,
pótolhatatlan papíros
aranyeres betegség esetén.

Ára csomagonként (1000 lap)

2 korona.

Kapható:

Ifj. Wagner Antal

könyv- és papirkereskedésében

Baján.

